

Tarih : 05/08/2020

Sayı : 2020/92

HUZUR HAKKI ÖDEMLERİNİN SİGORTA PRİMİNE TABİ OLUP OLMAYACAĞI KONUSU

Türk Dil Kurumu'na göre “**huzur hakkı**” belli bir konuyu görüşmek için toplanan bir kurulun üyelerine toplantıya katılmaları, toplantıda hazır bulunmaları nedeniyle yapılan ödeme, hakk-ı huzur anlamına gelmektedir. Buna göre heyet üyesi olduğu halde toplantıda hazır bulunmayanlara bu ücretin ödenmemesi esastır. Bir başka deyişle toplantıya katılmayanlar için herhangi bir tahakkuk yapılmaz.

Huzur hakkının sigorta primine tabi olup olamayacağı hususu, huzur hakkı ödenen kişinin hangi kapsamda sigortalı olup olmadığına göre belirlenmektedir. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4'üncü maddesinde üç sigortalılık haline yer verilmiş olup, bunlar 4/1-a (SSK), 4/1-b (BAĞ-KUR), 4/1-c (Emekli Sandığı) kapsamındaki sigortalılıktır. Bu sigortalılık türlerinde çalışan sigortalılara huzur hakkı, huzur ücreti adı altında ödemelerin yapıldığı görülmektedir. Bu konuda ödenen huzur hakkından sigorta primi/emeklilik keseneği kesilip kesilmeyeceği sürekli tereddüt konusu olmaktadır.

Bir ödemenin sigorta primine tabi olup olmadığı konusu 5510 sayılı Kanunun 80'inci maddesinde sigortalılık hallerine(4/1-a, 4/1-b, 4/1-c) göre ayrı ayrı aşağıdaki gibi düzenlenmiştir.

4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların (4/1-a:SSK) prime esas kazançları aşağıdaki şekilde belirlenir.

“a) Prime esas kazançların hesabında;

1) Hak edilen ücretlerin,

2) Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan o ay içinde yapılan ödemelerin ve işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarların,

3) İdare veya yargı mercilerince verilen karar gereğince yukarıdaki (1) ve (2) numaralı alt bentlerde belirtilen kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin,

brüt toplamı esas alınır.

b) Aynı yardımlar ve ölüm, doğum ve evlenme yardımları, görev yollukları, seyyar görev tazminatı, kıdem tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme, keşif ücreti, ihbar ve kasa tazminatları ile Kurumca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve

aile zamları, işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları, prime esas kazançta tabi tutulmaz.

c) (b) bendinde belirtilen istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemeler prime esas kazançta tabi tutulur. Diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar bu Kanunun uygulanmasında dikkate alınmaz.”

4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalıların (4/1-b:Bağ-Kur) prime esas kazançları aşağıdaki şekilde belirlenir.

“a) Aylık prime esas kazanç, 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırı ile üst sınırı arasında kalmak şartı ile kendileri tarafından beyan edilecek günlük kazancın otuz katıdır. Bu sigortalılar tarafından Kurumca belirlenen sürelerde aylık prime esas kazanç beyan edilir. Beyanda bulunmayan sigortalıların aylık prime esas kazancı, prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katı olarak belirlenir.

b) (Mülga: 4/4/2015-6645/46 md.)

c) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılmayı gerektirecek birden fazla durum söz konusu olması halinde, bu fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen esaslara göre tek beyanda bulunulur.

d) (Ek: 17/4/2017-KHK-690/45 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7077/41 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki muhtar sigortalılarının aylık prime esas kazançları, günlük prime esas kazanç alt sınırının otuz katıdır.”

5510 sayılı Kanuna göre ilk defa 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanların (4/1-c:Emekli Sandığı) prime esas kazançları aşağıdaki şekilde belirlenir.

“a) Aylıklarını personel kanunlarına göre alan sigortalılar için;

- 1) İlgili kanunları uyarınca aylık gösterge ve ek göstergeler üzerinden ödenen aylık tutarları,
- 2) Memuriyet taban aylık ve kıdem aylık tutarları,

3) Makam, temsil ve görev tazminatları, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesi uyarınca (bölge, kurum, birim, çalışma mahalli, görevin niteliği ve benzeri kriterlere dayalı olarak asıl tazminatlara ilave, ek veya ayrıca ödenen tazminatlar hariç) ödenen tazminatlar (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname eki (III) sayılı Cetvelin 1 inci ve 2 nci sıralarında sayılanlar ile düzenleyici ve denetleyici kurumların emsali personeli için, 152 nci maddenin “II- Tazminatlar” kısmının “A- Özel Hizmet Tazminatı” bölümünün (ğ) bendi ile “F- Denetim Tazminatı” bölümünün (b) bendinde yer alan tazminatlar esas alınır), 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek 17 nci maddesinin (A) bendinde yer alan cetvelde belirtilen oranlar üzerinden ödenen hizmet tazminatı (28/2/1982 tarihli ve 2629 sayılı Kanun ile 17/11/1983 tarihli ve 2955 sayılı Kanuna göre tazminat veya üniversite ödeneği alanların sadece rütbelerinin karşılığı hizmet tazminatları), 11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 12 nci maddesi uyarınca ödenen üniversite ödeneği,

2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 106 ncı maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ödenen ek ödeme,

b) Kadro karşılığı sözleşmeli olarak görev yapan sigortalılar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 10 uncu maddesi kapsamındaki sigortalılar için işgal ettikleri kadrolar esas alınmak suretiyle (a) bendinde öngörülen unsurlar üzerinden hesaplanan tutarı,

c) Açıktan vekil olarak atanan sigortalılar için, (a) bendinde öngörülen unsurlardan ilgili mevzuatı uyarınca ödenen tutarı,

ç) Başka bir kadro ya da görevin ödeme unsurları esas alınmak ve kıyaslanmak suretiyle aylık veya ücret ödenen sigortalılar için; emsal alınan kadro veya görevin prime esas kazanç tutarını geçmemek üzere, bu kazancın aylık veya ücret ödenmesinde öngörülen oranında hesaplanacak tutarı,

d) Büyükşehir belediye başkanları için bakanlık genel müdürünün, diğer belediye başkanları için ise öğrenim durumları itibarıyla 657 sayılı Kanuna göre yükselebilecekleri dereceyi aşmamak kaydıyla, 657 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı ek gösterge cetvelinin "VIII. Mülki İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı" bölümünün (d) bendinde belirtilenlerin prime esas kazançları,

e) 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname eki cetvellerde yer alan yükseköğretim kurumlarına bağlı konservatuvarlarda 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanununun 15 inci maddesi uyarınca sözleşme ile istihdam edilen öğretim elemanlarından sanatçı öğretim elemanı olarak istihdam edilenler için, anılan Kanunda öğretim görevlisi kadro unvanında istihdam edilenlerin tahsil ve derecelerine göre belirlenen prime esas kazanç tutarı; kamu idarelerinde sanatçı, sanatkâr ve sanatçı öğretmen olarak sözleşme ile istihdam edilenler için, tahsil ve dereceleri itibarıyla 657 sayılı Kanuna tabi olarak teknik hizmetler sınıfında yer alan mühendislerin (a) bendindeki prime esas kazanç tutarı; yüksek öğretim kurumları ile diğer kamu idarelerinde sanat uygulamacısı ve sahne uygulamacısı olarak sözleşme ile istihdam edilenlerden en az ön lisans mezunu olanlar için tahsil ve dereceleri itibarıyla 657 sayılı Kanuna tabi olarak teknik hizmetler sınıfında yer alan teknikerlerin, diğerleri için ise teknisyenlerin prime esas kazanç tutarları,

f) İlgili kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde emeklilik ya da ek gösterge açısından belirli bir kadro, unvan veya görevle bağlantı kurulanlar için, bağlantı kurulan kadro, unvan veya görevin prime esas kazanç tutarı,

g) Bu fıkranın (a) ilâ (f) bentleri kapsamı dışında kalan sigortalılar için atandıkları görev itibarıyla 657 sayılı Kanuna göre girebilecekleri sınıflardaki benzer görevlerin aynı kadro, unvan, tahsil ve derecesi için belirlenen prime esas kazanç tutarları,

esas alınır. Vekâlet veya ikinci görev karşılığında ilgili mevzuatı uyarınca yapılacak ödemeler prime esas kazancın hesabında dikkate alınmaz."

Yukarıda yer verilen mevzuat ışığında, 4/1-a, 4/1-b ve 4/1-c kapsamındaki sigortalılardan sadece 4/1-a kapsamında sigortalı sayılanlara ödenen huzur hakkı ücretinin, ödendiği ayın kazancına dâhil edilmek suretiyle sigorta primine esas kazanç matrahına dâhil edilmek suretiyle sigorta primi kesilmesi gerekmektedir.

5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (3) numaralı alt bendine göre; anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortakları 4/1-b (BAĞ-KUR) kapsamında sigortalı sayılmışlardır. 4/1-b kapsamında sigortalılardan anonim şirket yönetim kurulu üyelerine ödenen ücret HUZUR HAKKI olarak değerlendirilmektedir. 4/1-b kapsamında sigortalı sayılanlar için SGK bildirimlerinde BEYAN esası geçerli olduğundan, prime tabi olan olmayan ödemeler söz konusu değildir.

4/1-c kapsamındaki memurlara ödenen huzur hakkı, huzur ücreti de 5510 sayılı Kanunun yukarıda yer alan düzenlemesi nedeniyle prim kesilecek bir ödeme değildir.

Özetle; 4/1-a (SSK) kapsamında olan sigortalılar için ödenen huzur hakkı prime tabi, 4/1-b ve 4/1-c kapsamında sigortalı sayılanlar için ise PRİME TABİ YÖNÜ BULUNMAMAKTADIR.

Bu durum, SGK tarafından yayımlanan 18.06.2020 tarihli 2020/20 sayılı işveren işlemleri genelgesinde de; “uygulamada bazı görevlerin komisyon, komite, idare heyeti gibi organların toplantılarına iştirak edilmek suretiyle yapıldığı ve iştirak edenlere toplantı veya saat başına huzur hakkı adı altında para ödendiği durumlar ortaya çıkabilmektedir. Bu kapsamda huzur hakkı adı altında yapılan ödemelerin prime tabi olup olmadığı hususu sigortalıların statüsüne göre belirlenecek olup huzur hakkı ödenen veya ödenecek yerde 5510 sayılı Kanunun 4-1/a maddesi kapsamında hizmet akdine bağlı olarak çalışıyorlarsa, bu kişilere yapılan huzur hakkı ödemeleri sigorta primine tabi tutulacaktır.” denilerek aynı değerlendirmeler yapılmıştır.

Kısaca ve sonuç olarak; sadece 4/1-a kapsamında çalışan sigortalılar için huzur hakkı ödenen görevlerde bulunmalarına yönelik olarak ödenen huzur ücreti ödendiği ayın kazancına dâhil edilmek suretiyle sigorta primine tabi tutulmalıdır.

4/1-a kapsamında çalışan sigortalılar için ödenen huzur hakkı tutarının sigorta primine tabi tutulmaması durumunda karşılığı sigorta primleri gecikme cezası ve zammı ile birlikte tahsil edilecek, işyeri kayıt ve belgelerine eksik işlenmesi nedeniyle kayıt geçersizliğine bağlı idari para cezası uygulanacak, prim belgelerinin süresinde gönderilmemesi nedeniyle de ayrıca idari para cezası uygulanacak, asgari ücret desteğinden yararlanılıyorsa destek tutarı yasal faizi ile birlikte tahsil edilecektir.

Mükelleflerimizin, olumsuz sonuçlara maruz kalmamaları için yukarıda yapılan açıklamalara uygun olarak hareket etmelerini tavsiye ederiz.

Saygılarımızla...

VİZYON YMM A.Ş.